

22.01.2024

5-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Стародавня доба в історії людства.

Мета уроку: сформувати уявлення про місце історії стародавнього світу у всесвітній історії; розглянути періодизацію історії людства; визначити хронологічні межі історії стародавнього світу; охарактеризувати основні види історичних джерел; ознайомити з термінами та поняттями: «стародавній світ», удосконалювати вміння працювати з підручником, його методичним апаратом, коментувати текст підручника, відповідати на запитання; на основі отриманих фактів, складати схеми; формувати вміння аналізувати історичні події та факти; розкривати зміст історичних понять; виховувати пошану до історії різних народів, бережне ставлення до пам'яток культури та історії.

Актуалізація опорних знань

Бесіда

1. Назвіть головні теорії походження людини. У чому вони полягають?
2. Що таке антропогенез?
3. Які істоти вважаються предками людини? Що їх поєднує із сучасною людиною?
4. Якою є головна відмінність людини від тварини?
5. Кого з первісних людей відносять до виду «людина розумна»?

Мотивація навчальної діяльності

Поміркуємо! Чому людину завжди цікавило питання її походження? Які ви знаєте ідеї щодо походження людини? Історія України є невід'ємною частиною історії людства. Ви зможете в цьому переконатися, здійснивши мандрівку в історичному часі, під час якої будете навчатися складати мапу думок. Перша зупинка нашої мандрівки — «Первісна доба або первісне суспільство».

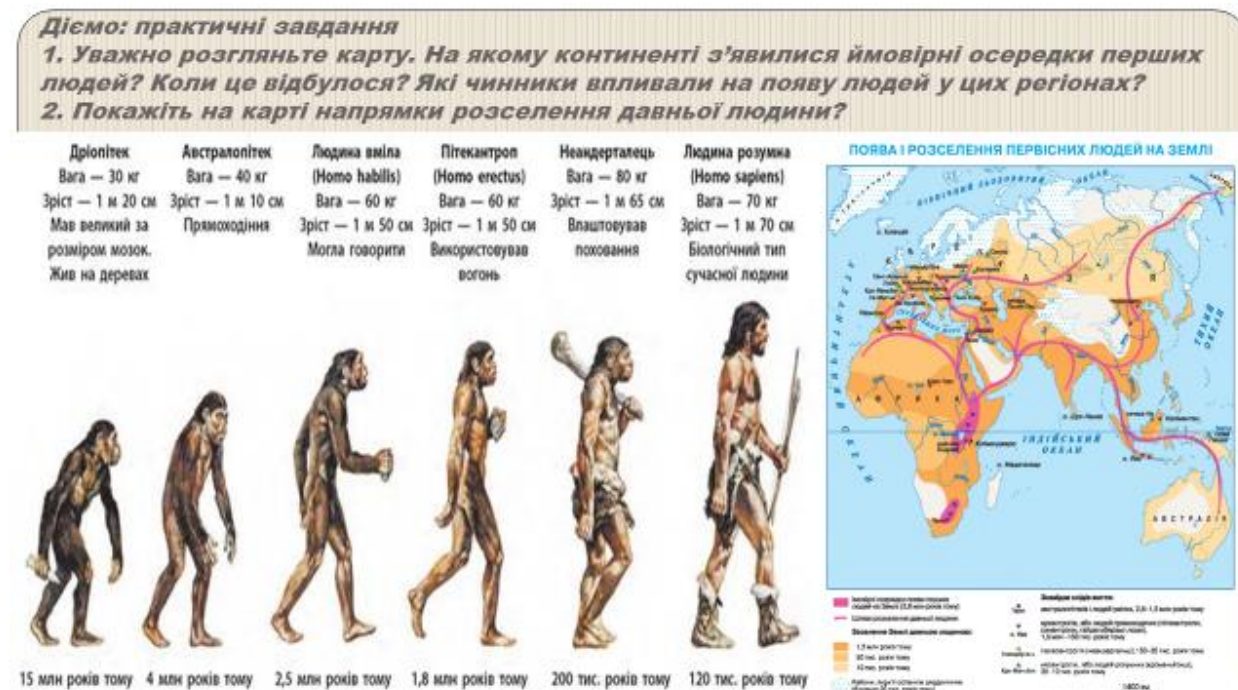
Вивчення нового матеріалу

Періодизація історії людства – умовний поділ історії людства на певні хронологічні періоди за схожими ознаками розвитку.

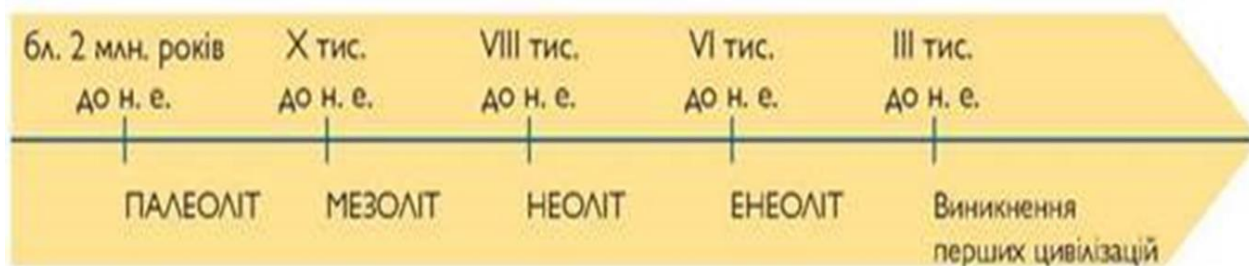
Робота з поняттями (запишіть)

Епоха первісного суспільства — найдовший період історії людства. Він починається з появи ймовірних предків людини близько трьох мільйонів років тому і завершується появою перших міст та держав на Землі (кінець IV — початок III тис. до н.е.). Близько 70 тисяч років тому виникла сучасна людина і поступово розселилася по всіх континентах.

Робота з картою

Робота зі шкалою часу

В основі археологічної періодизації історії України лежить основний матеріал для виготовлення знарядь праці, тому умовний поділ тут такий:

- кам'яний вік (близько 1 млн років тому - III тис. до н. е.)
- бронзовий вік (приблизно II тис. до н. е.)
- ранній залізний вік (IX ст. до н. е. - IV ст. н. е.).

Кам'яний вік учені домовилися поділяти на менші періоди:

- **палеоліт**, або давній кам'яний вік, на території України тривав від 1 млн до 10 тис. років тому. У свою чергу, його поділяють на ранній (1 млн - 150 тис.), середній (150 тис. - 40-35 тис.) і пізній (40 тис. - 10 тис.).
- **мезоліт**, або середній кам'яний вік, на території України тривав від 10 до 7(6) тис. років до н. е.

- **неоліт**, або новий кам'яний вік, — від 7(6) тис. до 4 тис. років до н. е.
- інколи виділяють енеоліт, або мідно-кам'яний вік (4-3 тис. років до н. е.)

Період існування	Підвид людини
Ранній палеоліт	Архантроп (людина прямоходяча) 1 млн р. до н.е. – 150 тис років до н.е.
Середній палеоліт	Неандерталець 150 тис. років до н.е. – 35 тис років до н.е.
Пізній палеоліт	Кроманьйонець 40-35 тис років тому

Тривалий час первісні люди перебували в дуже складних природних умовах — в Європі відбулося значне похолодання і частину її території вкривав льодовик. Це був льодовиковий період.

Робота з візуальними джерелами

Жили первісні люди в цей час переважно в печерах або хижах із дерева та кісток мамонта. Вони виготовляли прості знаряддя праці з каменю, кісток та дерева. Основними заняттями людини були полювання, рибальство й збиральництво. У цей час виникає мистецтво, складаються первісні уявлення про богів і духів.

Із завершенням льодовикового періоду (близько 10 тисяч років тому) життя людей змінилося — вони почали займатися землеробством і скотарством. Вдосконалюються та з'являються нові знаряддя праці. Люди опановують ремесла — починають виготовляти глиняний посуд, прясти, ткати, обробляти різноманітні метали тощо.

- ▶ Палеоліт і мезоліт були найтривалішими періодами в історії людства.
- ▶ На кінець палеоліту сформувалися племена та пізні родові та сусідські общини.
- ▶ Господарство найдавніших людей було привласнювальним — люди брали від природи все, що необхідне для життя.
- ▶ У період неоліту відбувся перехід від привласнювальних до відтворювальних форм господарювання — **аграрна (неолітична) революція** - поширення землеробства та скотарства, приручення перших тварин (собака та свиня).

Хвилинка відпочинку (руханка)

<https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4>

Знаряддя праці ПІТЕКАНТРОПИ виготовляли з каменів, оббиваючи їх до потрібної форми. Найпоширенішим було рубило. Крім кам'яних, виготовляли й дерев'яні знаряддя, наприклад списи. Пітекантропи не будували жител, а постійно пересувалися у пошуках їжі. Вони споживали рослини, полювали на оленів, антилоп, коней і навіть слонів. Використовували вогонь, хоча й не вміли добувати його.

Кам'яні знаряддя праці зі стоянки біля
с. Королево

Заняття:
збиральництво та мисливство

Пітекантропи.
Художня реконструкція З. Буріана

Неандертальці на зріст до 165 см, сутулі, але кремезні і міцні. Маючи фізичні та розумові переваги над своїми попередниками, неандертальці зуміли розселитися по усій території України.

Середній палеоліт

Тема 1. Вступ. Техніки дапам'ятовування та особливості підготовки до ЗНО з історії.
Стародавня історія України

Починається
Льодовиковий
період

Добували вогонь

Полювали на
великих істот -
мамонтів

Жили в печерах

Неандертальці через льодовиковий період були змушені пристосовуватися до нових умов життя. Вони навчилися самі добувати вогонь, застосовувати ловчі ями, заганяти табуні коней, стада биків і оленів у болота та інші природні пастки, влаштовувати засідки. Кістки тварин використовували як будівельний матеріал. Зі шкур виготовляли одяг.

Пізній Палеоліт

Поява нового типу людини - кроманьйонця

Поява мистецтва та релігії

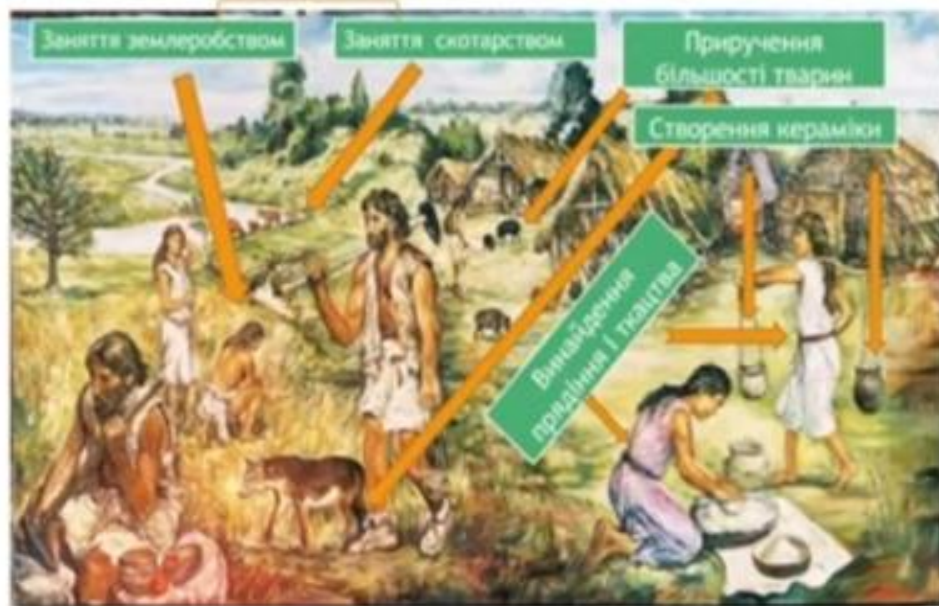
Меандровий браслет. Знайдений на одній з найдавніших стоянок кроманьйонців - Мізіно

Тема 1. Вступ. Техніки запам'ятовування та особливості підготовки до ЗНО з історії. Стародавня історія України

Неоліт - новий кам'яний вік

Неолітична революція

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: https://youtu.be/rwumILrIssE?si=JJrVy4030I_g8xkf

Бесіда

- Що таке періодизація?
- Який період історії найдовший? Чому?
- Назвіть періоди Давньої історії?
- Які підвиди людей вам відомі?
- Чим відрізнялося життя неандертальця та кроманьйонця?

Домашнє завдання:

*Прочитайте § 22.

*Запишіть послідовно періоди історії;

Приклад

1.Первісне суспільство

2.

3.

4.

5. Новітній час

Періоди Давньої історії;

Приклад

1.Палеоліт

2.

3.

4.Енеоліт

Запишіть послідовно існування первісних людей;

Приклад

1. Австралопітек
- 2.
- 3.
4. Кроманьйонець

Повторити тему «Джерела історичної інформації».

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!